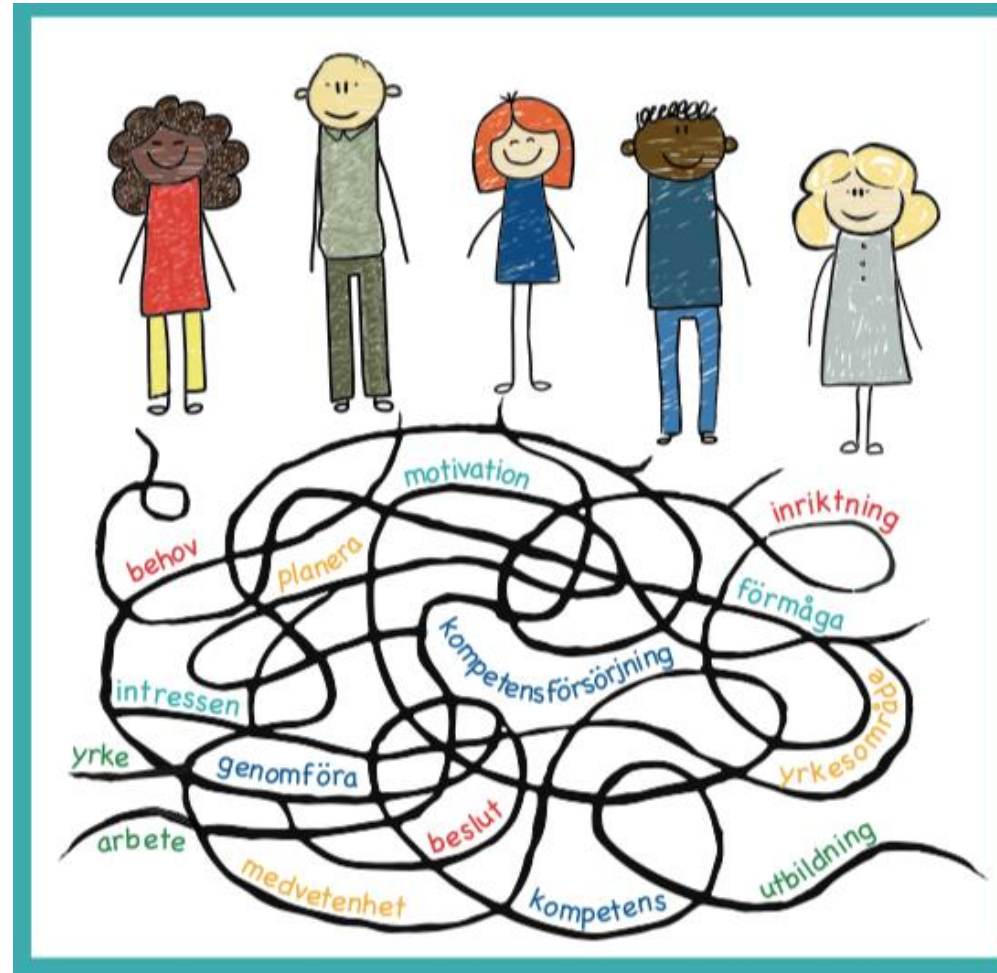

Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle

SOU 2019:4

Vad är problemet?

- **En icke prioriterad fråga med stora svårigheter att få genomslag**
- **Stora variationer i kvalitet och engagemang mellan olika kommuner och skolor**
- **Alltför snävt fokus i vägledningsarbetet**
- **Bristande huvudmannaansvar**
- **Bristande samverkan**
- **Otydlig reglering**
- **Stor brist på utbildade studie- och yrkesvägledare**

Vad blir konsekvenserna?

- Avhopp och felval med individuella och samhälleliga konsekvenser
- Liten beredskap hos individer inför förändringar som kräver nya val
- Ovidkommande faktorer som t.ex. kön och social bakgrund begränsar individers val
- Brister i samhällets kompetensförsörjning

Utredningens förslag

Förtydligande av
vad vägledning är:
individuell och
generell

Karriärvägledning

Individuell karriärvägledning

- vägledningssamtal

Generell karriärvägledning

- Framtidsval
- undervisning i olika ämnen
- studiebesök
- prao och apl

Ge eleverna kunskaper om utbildningsvägar, arbetsmarknad och arbetsliv.

Utveckla den kompetens som behövs för att på ett strukturerat sätt samla, analysera och sätta samman utbildnings- och yrkesinformation i relation till egna intressen, förmågor och drivkrafter.

Utredningens förslag

Förtydligande av
vad vägledning är:
individuell och
generell

Förtydligande av
elevers tillgång till
individuell
vägledning

Tillgång till individuell vägledning

Tidigare skrivning i SL	Föreslagen skrivning i SL
Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha <i>tillgång till personal med sådan kompetens</i> att deras behov av <i>vägledning</i> inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.	Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha <i>tillgång till karriärvägledning, såväl individuell som generell</i> , så att deras behov inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.
	Omfattningen av den individuella karriärvägledningen ska anpassas efter elevens behov och förutsättningar

Tillgång till individuell vägledning

Utredningens övervägande

- **Miniminivå per elev – Nej, riskerar bli maxnivå**

Utredningens förslag

Förtydligande av
vad vägledning är:
individuell och
generell

Förtydligande av
elevers tillgång till
individuell
vägledning

Skärpning av kraven
på att erbjuda
individuell
vägledning vid vissa
tillfällen

Individuell vägledning vid vissa tillfällen

- För alla elever inför val till gymnasieskolan
- För nyanlända elever inför upprättande av individuella studieplanen
- För överåriga elever på språkintröduktion
- För alla elever som riskerar att inte fullfölja sin gymnasieutbildning

Utredningens förslag

Förtydligande av
vad vägledning är:
individuell och
generell

Förtydligande av
elevers tillgång till
individuell
vägledning

Ett nytt obligatoriska
inslag benämnt
Framtidsval

Skärpning av kraven
på att erbjuda
individuell
vägledning vid vissa
tillfällen

Förstärkt arbetslivskunskap

Utredningens överväganden

- **Eget ämne – Nej, för komplext och tidskrävande**
- **Som en del i befintligt ämne – Nej, för stor stoffträngsel**
- **Insprängt i olika ämnen – Ja, men det räcker inte**

Framtidsval

- **En del av utbildningen**
- **Obligatoriskt inslag**
- **Garanterad tid 80 h i åk 7-9**
- **Tid tas från Elevens val**
- **Innehåll:**
  - Val och framtidsplanering
  - Arbetsliv och samhälle
  - Utbildningsvägar och yrken
- **Genomförs av vägledare**

Utredningens förslag

Förtydligande av
vad vägledning är:
individuell och
generell

Förtydligande av
elevers tillgång till
individuell
vägledning

Förstärkning av det
generella
vägledningsperspek-
tivet i olika ämnen

Ett nytt obligatoriska
inlag benämnt
Framtidsval 80 h/v
åk 7-9

Skärpning av kraven
på att erbjuda
individuell
vägledning vid vissa
tillfällen

Utredningens förslag

Förtydligande av
vägledarens roll och
ansvar

Förtydligande av
vad vägledning är:
individuell och
generell

Förtydligande av
elevers tillgång till
individuell
vägledning

Förstärkning av det
generella
vägledningsperspek-
tivet i olika ämnen

Ett nytt obligatoriska
inlag benämmt
Framtidsval 80 h/v
åk 7-9

Skärpning av kraven
på att erbjuda
individuell
vägledning vid vissa
tillfällen

Förtydligande av vägledarens roll och ansvar

Utredningens överväganden

- **Legitimation - Nej**
- **Krav på yrkesexamen – Inte nu**

Utredningens förslag

Förstärkning av det generella vägledningsperspektivet i olika ämnen

Förtydligande av vad vägledning är: individuell och generell

Förtydligande av elevers tillgång till individuell vägledning

Ett nytt obligatoriska inslag benämnt Framtidsval 80 h/v åk 7-9

Skärpning av kraven på att erbjuda individuell vägledning vid vissa tillfällen

Förtydligande av vägledarens roll och ansvar

Utökade möjligheter att utbilda sig till vägledare

Utökade möjligheter att utbilda sig till vägledare

- **Ge utökade medel till de tre lärosäten som i dag erbjuder vägledarutbildning, för utökning av antalet studieplatser**
- **Se över hur fler lärosäten kan erbjuda kortare vägledarutbildning för personer med annan utbildning**
- **Ge utökade medel till något av de tre lärosätena för att samordna och erbjuda vidareutbildning för obehöriga vägledare, enligt modellen för VAL**

Utredningens förslag

Förstärkning av det generella vägledningsperspektivet i olika ämnen

Förtydligande av vad vägledning är: individuell och generell

Förtydligande av elevers tillgång till individuell vägledning

Ett nytt obligatoriska inslag benämnt Framtidsval 80 h/v åk 7-9

Skärpning av kraven på att erbjuda individuell vägledning vid vissa tillfällen

Förtydligande av vägledarens roll och ansvar

Utökade möjligheter att utbilda sig till vägledare

Tydligare styrning, ledning och samordning

Utökad samverkan med det omgivande samhället

Tydligare, styrning, ledning och samordning

Huvudmannens plan för karriärvägledning ska innehålla hur karriärvägledningen ska

- organiseras
- tilldelas resurser
- samordnas
- utformas så att samverkan med externa aktörer kan komma till stånd
- utformas så att den motverkar ovidkommande begränsningar

Utredningens förslag

Förstärkning av det generella vägledningsperspektivet i olika ämnen

Förtydligande av vad vägledning är: individuell och generell

Förtydligande av elevers tillgång till individuell vägledning

Ett nytt obligatoriska inslag benämnt Framtidsval 80 h/v åk 7-9

Skärpning av kraven på att erbjuda individuell vägledning vid vissa tillfällen

Förtydligande av vägledarens roll och ansvar

Utökade möjligheter att utbilda sig till vägledare

Tydligare styrning, ledning och samordning

Utökad samverkan med det omgivande samhället

Kompetensutveckling för vägledare, lärare och rektorer

Utredningens förslag

Förstärkning av det generella vägledningsperspektivet i olika ämnen

Förtydligande av vad vägledning är: individuell och generell

Förtydligande av elevers tillgång till individuell vägledning

Ett nytt obligatoriska inslag benämnt Framtidsval 80 h/v åk 7-9

Skärpning av kraven på att erbjuda individuell vägledning vid vissa tillfällen

Förtydligande av vägledarens roll och ansvar

Utökade möjligheter att utbilda sig till vägledare

Tydligare styrning, ledning och samordning

Utökad samverkan med det omgivande samhället

Kompetensutveckling för vägledare, lärare och rektorer

Digitalt vägledningsstöd

Tack för uppmärksamheten!

